

נוהל לבחינות סיום התמחות בפסיכולוגיה קלינית

עודכן דצמבר 2020

א. סדרי בחינות:

עפ"י תקנות הפסיכולוגים (אישור תואר מומחה) התשל"ט – 1979, בפרק ג', תקנה 18 (א): סדרי בחינות: "ועדה מקצועית תקבע את סדרי הבחינות לתואר מומחה בענפה וצורתן וכן תמנה צוותי בחינה של 3 חברים לפחות לכל בחינה"

ב. בקשה להשתתף בבחינה:

מתמחה המבקש לסיים התמחות יגיש לוועדה המקצועית "טופס בקשה לסיים התמחות וקביעת זכאות לגשת לבחינה" ויצרף את כל המסמכים הנדרשים. הוועדה המקצועית תודיע בכתב למתמחה את החלטתה. אישור זכאות שנתנה הוועדה יהיה תקף למשך 5 שנים מיום סיום ההתמחות בפועל או מיום הגשת הבקשה, המוקדם מבין שניהם.

ג. מועדי בחינות:

מועד הבחינה	רשאים להגיש בקשה לסיים התמחות	מועד הגשת הבקשה לסיים התמחות	השלמת מסמכים
קיץ 1 במאי עד 31 במאי	מתמחים אשר מסיימים את התמחותם עד לתאריך 28.2	הגשת טפסים עד לתאריך 1.1. לאחר תאריך זה, לא תתקבלנה בקשות לגשת לבחינה במועד קיץ	מתמחים שיסיימו התמחות בפועל עד לתאריך 28.2 יהיה עליהם להשלים את כל המסמכים החסרים עד לתאריך 15.3
חורף 1 בנובמבר עד 30 בנובמבר	מתמחים אשר מסיימים את התמחותם עד לתאריך 31.8	הגשת טפסים עד לתאריך 1.7. לאחר תאריך זה, לא תתקבלנה בקשות לגשת לבחינה במועד חורף	מתמחים שיסיימו התמחות בפועל עד לתאריך 31.8 יהיה עליהם להשלים את כל המסמכים החסרים עד לתאריך 15.9
הערות		באחריות הנבחן לוודא שהטפסים התקבלו במשרד מועצת הפסיכולוגים עד לתאריך הנדרש. במידה והבקשה לא תוגש עד תאריך זה – לא תוכלו להבחן!	אם עברו למעלה מ-5 שנים מיום סיום ההתמחות בפועל יש לפנות בכתב לוועדה המקצועית טרם הגשת הבקשה לגשת לבחינה

הודעה על מועד הבחינה ושמות הבוחנים יימסרו לנבחן טלפונית ובדוא"ל כשלושה שבועות לפני מועד הבחינה.

ביטול או אי התייצבות לבחינה: יש להודיע מראש על דחיית מועד הבחינה לא יאוחר מ-40 ימי עבודה לפני תחילת מועד הבחינות. ביטול או דחיית מועד הבחינה לאחר תאריך זה או אי התייצבות לבחינה במועד שייקבע ללא סיבה מוצדקת, יגרום לקביעת מועד חדש רק לאחר שנה.

ד. הקמת צוותי הבחינה:

הוועדה המקצועית תקים ועדות בחינה בשני מועדי הבחינות בשנה (קיץ וחורף). כל ועדת בחינה תכלול שלושה בוחנים, מדריכים מוסמכים, אשר ייבחנו בתחום הפסיכותרפיה והפסיכודיאגנוסטיקה. צוות בחינה יכלול לא יותר משני בוחנים שיש ביניהם יחסי כפיפות.

Council of Psychologists

Ministry of Health

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849

call.habriut@moh.health.gov.il

Tel: *5400 Fax: 02-6474804

קול הבריאות

מועצת הפסיכולוגים

משרד הבריאות

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו 66849

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-6474804

יש לוודא שאין הכרות מוקדמת בין הבוחנים והנבחן.

ה. מתכונת הבחינה:

הבחינה כוללת הגשת 2 דוחות (האחד בפסיכותרפיה והשני בפסיכודיאגנוסטיקה) בכתב ובחינה בעל פה, שניהם בשפה העברית בלבד. בכדי שהוועדה תוכל להמליץ על הענקת תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית, חובה לעמוד בהצלחה בבחינה בשני התחומים הן בפסיכותרפיה והן בפסיכודיאגנוסטיקה, כולל ידיעת האתיקה והחוק. לבחינה יש להגיש בכתב הצגת מקרים בטיפול ואבחון **מתקופת וממקום ההתמחות** שאושרו ע"י הוועדה המקצועית.

הנחיות להגשת החומר הכתוב:

1. החומר יוגש כך שהמטופלים/מאובחנים יהיו בעילום שם ולא ניתן יהיה לזהותם, וללא זיהוי של מקום ההתמחות בו נעשה הטיפול/אבחון.

2. **הפורמט הנדרש לסיכום הטיפול ולדו"ח הדיאגנוסטי:**

פסיכותרפיה: החומר הכתוב של טיפול אשר נעשה ע"י הנבחן/ת יכלול: סיכום החומר האנמנטי והאבחוני, פורמולציה קלינית – אשר מותאמת למטופל ומבוססת תיאורטית (בהתאם לגישה בה נעשה הטיפול), אבחנה פנומנולוגית/פסיכיאטרית ICD/DSM (במידה וישנה כזו), סיכום של התהליך הטיפולי, דיון כולל מקורות תיאורטיים ורשימה ביבליוגרפית. בנוסף, יש להגיש תמלילים (וורבטים) משתי פגישות טיפוליות. המקרה הטיפולי המוגש יתבסס על אחת מהגישות התיאורטיות הבאות: פסיכודינמית, התנהגותית קוגניטיבית, משפחתית מערכתית.

החומר הכתוב יהיה בהיקף של עד 4000 מילים (למעט ביבליוגרפיה ותמלילים).

פסיכודיאגנוסטיקה: החומר הכתוב של אבחון פסיכודיאגנוסטי אשר התבצע על ידי הנבחן/ת יכלול: דו"ח מסכם הכולל – סיבת הפניה לאבחון, רקע אנמנטי קצר, תיאור קצר של הופעה והתנהגות, תוצאות המבחנים ופרושן לגבי היבטים קוגניטיביים, רגשיים ואישיותיים, סיכום ודיון הכולל שילוב בין חומרי הרקע לבין תוצאות המבחנים לכלל תמונה אינטגרטיבית של הנבדק, מתן תשובות ברורות לסיבת/סיבות ההפניה, דיון אבחנתי המותאם למקרה, אבחנה פסיכיאטרית ICD/DSM המבוססת על הפנומנולוגיה של הנבחן (במידה וישנה כזו), והמלצות מתאימות. יש לזכור כי בהתאם לחוק זכויות החולה כל דו"ח אבחוני הינו חלק מהרשומה הרפואית, ולכן צריך להיכתב באופן, בשפה ובתכנים המותאמים לכך.

יש לצרף את כל החומר הגולמי של הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית, אשר צריך לכלול לפחות את מערכת המבחנים המקובלת בהתאם למתכונת הבחינה (נוכחית או דור ביניים) עם גרסאות עדכניות של המבחנים: בנדר II (לא יאושר לגשת לבחינה באבחון בו נעשה שימוש במבחן בנדר בגרסתו הקודמת), וכסלר (עדכני), רורשך בגישת אקסנר (רצוי עם התפתחויות עדכניות) או r-pas ציורים (אופציונאלי) ו-C.A.T/T.A.T. **החומר הכתוב יהיה בהיקף של עד 4000 מילים (למעט חומר גולמי).**

הוראות כלליות:

1. שליחת החומר הכתוב: החומר הכתוב יישלח ליו"ר הוועדה כמסמך וורד (ולא כקובץ PDF) בדוא"ל עד שלושה שבועות לפני הבחינה. במקביל יישלח עותק מודפס וכרוך לכל שלושת הבוחנים כך שיגיע אליהם עד שבועיים לפני מועד הבחינה, **שם לא - תדחה הבחינה למועד הבא.**

2. **חומר שאינו עומד בדרישות המפורטות לא יאושר! יו"ר ועדת הבחינה יודיע על כך למשרד מועצת הפסיכולוגים והבחינה תבוטל ותדחה למועד הבא בכפוף לתיקונים שיידרשו בחומר המוגש.**

הבחינה בעל-פה:

1. הבחינה בע"פ תתקיים בעברית בלבד.
2. מסגרת הזמן לבחינה הינה לא פחות מ- 45 דקות לכל תחום, הפסקה בין שני התחומים לשיקול הבוחנים, וכחצי שעה לדיון של הבוחנים ומתן משוב לנבחן.
3. הבוחנים מתבקשים שלא לשאול את הנבחן על המוסדות בהם התמחה.
4. **במעמד הבחינה יהיה על הנבחן להזדהות באמצעות תעודת זהות בלבד.**

תכני הבחינה:

תהליך הבחינה נועד לבחון את כישורי הנבחן להיות פסיכולוג עצמאי, היכולת לחשוב ולהמשיג את תהליכי הטיפול והאבחון. הבוחנים יתייחסו לבשלות המקצועית, לרמת הידע התיאורטי והמעשי, להתמצאות בנושאים קליניים כלליים כמו הבנה בפסיכופתולוגיה, יכולת לדון באבחנה מבדלת, היכרות והבנה קלינית טובות בגישה בה נעשה הטיפול המוצג, והיכולת להציג חשיבה בגישה טיפולית נוספות אלטרנטיבית לזו שהוצגה (במידה והוצגה גישה פסיכודינאמית תיירש היכרות עם אחת מהגישות הנוספות, במידה והוצגה גישה אחרת תיירש היכרות עם הגישה הפסיכודינאמית), וכן יידרשו ידיעה ושמירה על כללי החוק והאתיקה המקצועית, והשלכותיהם על תחומי הטיפול והאבחון.

1. תוצאות הבחינה, ציונים והערכות:

צוות הבחינה יסכם את הערכותיו על גבי "טופס להערכת נבחן", וייתן ציון בנפרד לפסיכותרפיה ולפסיכודיאגנוסטיקה.

- ציון "עובר" יינתן כאשר לדעת חברי הוועדה הנבחן עמד בבחינה בהצלחה.
- ציון "נכשל" יינתן כאשר לדעת חברי הוועדה הנבחן לא עמד בבחינה.
- ציון "עובר לוועדה" יינתן כאשר חברי ועדת הבחינה מתקשים להכריע על מתן ציון עובר או נכשל.

במקרים של מתן ציון "עובר לוועדה המקצועית", הוועדה המקצועית תדון ותחליט כלהלן:

1. להחזיר את ההערכה לוועדת הבחינה בבקשה לפרט ולנמק החלטתה.
2. להחזיר את ההערכה לוועדת הבחינה בבקשה להכריע במתן ציון עובר / נכשל.
3. לפתוח ולעיין בהערכות המתמחה מכל שנות ההתמחות ולהכריע עובר / נכשל, תוך שקלול הערכות ועדת הבחינה.

הבוחנים יעבירו את טופס הערכת הנבחן למשרד מועצת הפסיכולוגים בסמוך למועד הבחינה. תוצאות הבחינה יועברו לנבחן ע"י המשרד בדוא"ל ויכללו את הערכת הבוחנים כלשונה. בכדי שהוועדה תוכל להמליץ על הענקת תואר מומחה בפסיכופתולוגיה קלינית, חובה לעבור את הבחינה בשני התחומים הן בפסיכותרפיה והן בפסיכודיאגנוסטיקה. במידה והנבחן ייכשל באחד משני התחומים, יהיה עליו להבחן שוב באותו תחום בו נכשל. **חשוב לדעת:** הבחינה הראשונה תכלול תמיד את שני התחומים - פסיכותרפיה ופסיכודיאגנוסטיקה.

2. בחינה חוזרת:

בהתאם לתקנות, נבחן שלא עמד בבחינה זכאי להבחן שוב **במועד הבחינות הבא**, אך לא לפני תום 90 יום ממועד הבחינה בה נכשל. נבחן הנכשל פעמיים לא יהיה זכאי להבחן שוב, אלא לאחר שעבר תקופת התמחות נוספת כפי שתיקבע הוועדה המקצועית.

3. נוהל ערעור:

הנבחן רשאי להגיש ערעור על תוצאות הבחינה תוך 30 ימי עבודה מיום קבלת תוצאות הבחינה בכתב. הוועדה המקצועית תעביר את הערעור לבוחנים ולאחר קבלת התייחסותם, תדון בערעור ותשיב לנבחן תוך 40 ימי עבודה מיום הגשת הערעור.

במידה והערעור יתקבל, תפסל הבחינה והנבחן ייגש לבחינה נוספת במועד הבחינות הבא והיא תיחשב כבחינה ראשונה.

4. משובים:

הבוחנים והנבחנים ימלאו משוב על הבחינה אשר יועבר לעיון הוועדה המקצועית.

**הוועדה המקצועית
לפסיכופתולוגיה קלינית**

בכל מקום שמופיע לשון זכר הכוונה גם לנקבה

457912820

**Council of Psychologists
Ministry of Health**

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-6474804

**מועצת הפסיכולוגים
משרד הבריאות**

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס: 02-6474804